

Передплата

на «РУСЛАНА» вноситься:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2 5/8 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Пощиною число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска» — З Русланових псалмів М. Шапкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о год. 6-їй пополудни.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 1.
пл. Домбровського (Хорунжини). Ек-
спедиція місцева в Агенції Со-
коловського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Реклямації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесеня по
15 кр. від стрічки.

Лихі вигляди.

(X) Як пізноосіння погода, так пред-
ставляє ся парламентарне положенє. Хоч
деколи глянє соняшний промінь, то знов
мраки та хмари засувають овид. Так і з
радою державною. В поведілок, коли пра-
вительство внесло в палаті бюджетову про-
визорію і було велике заклопотанє, як є
му промостити дорогу на дневний порядок,
затарасований наглими внесеннями, посліду-
вало так скоро порозумінє поміж сторо-
нництвами, що дневний порядок став зов-
сім вільний, а палата опинила ся нараз в
так клопотливім положеню, що не було
чим виповнити засіданя і треба було при-
ступити до закінченя передчасом. Вторнико-
ве засіданє було присвяченє першому чи-
таню бюджетової провизорії і по короткій
розправі відослано предлогу до бюджетової
комісії, котра цілком певно перед п'ятни-
цею її полагодить. Але тут знов нові хма-
ри висувають се на парламентарнім овиді,
бо правительство бажало би вже в п'ятни-
цю мати друге читанє бюджетової провизо-
рії, а тимчасом передтим ще стоять на
дневнім порядку університетські внесеня.
По засіданю палати відбула ся конферен-
ція клубових предсідателів, на котрій
руські і словінські послї заявили, що они
попередно згодили ся на переставленє
своїх внесенєх поза перше читанє бudge-
тової провизорії і закона про хліборобські
спілки, однак не можуть вже дальше їх від-
рочувати поза друге читанє бюджетової
провизорії, тим більше, що протягом одно-
го засіданя обидва університетські внесеня
можуть бути полагоджені. Правительство
навіть не явило ся на сій конференції, так
як лікар не являє ся вже при ложу хоро-
го, на котрого вже махнув рукою. Подані
нами вчера вісти про вплив заграничних
справ на долю ради державної потверджу-
ють ся, а з півурядових органів віс повна
зневїра в можливість уздоровленя парла-
менту та з такою силою удержують ся ві-
сти про розв'язанє, що посол др. Пацак
яко перший бесідник в розправі над бudge-
товою провизорією виступив з великими до-
корами проти правительства, що такими
вістями півурядове дневникарство викликає
занепокоєнє і зневїру до парламенту, об-
нижає вагу конституціоналізму, бо погрози
абсолютизмом нікого не злякають, а ста-
ють в суперечности з інтенціями консти-
туційного монарха. Се також причинає
ся до знеохоти послів до всякої позитив-
ної роботи. Др. Пацак вказав на те, що
роботи в бюджетовій комісії поступають
зовсім правильно, що протягом чстироліт-
ної безбюджетової доби нагромадило ся
стільки домагань і потреб у всіх сторо-
нництв, що они повинні бути обговорені в
комісії основно, хоч треба признати, що
всі бесідники держать ся в можливих грани-
цах, коли тамчасом як-раз міністер Вель-
зерсгаймб промовляв в комісії три, а міні-
стер Каль дві години. Др. Пацак докоряв
міністрови-президентови, що з «безпри-
страстної витревалости» нараз перейшов

до «пристрастної непорадности», а то за-
длятого, бо уложив собі імовірно з міні-
стром-президентом Сельом а може і з про-
водирами лівниці парламентарний календар,
котрий єго завів в надїях, бо не порозу-
мів ся з иньшими сторонництвами парла-
ментарними.

Розправа над бюджетовою провизорією
не причинила ся зонєм до проясненя і по-
прави парламентарного положеня, прави-
тельство не забирало навіть голосу, а хи-
ба в бюджетовій комісії дасть від себе я-
кусь заяву про свої думки і заміри.

Борба за руский університет.

Хто під ним ямку копче...

Немезіс досягнула вже по части львівських
шовіністів, які в справі руского університету за-
няли таке нетерпиме становиско. І так поль-
ські дневники старали ся спокійний і поважний
похід руских академиків через місто предста-
вити в як найдрастичніших барвах. Один не-
ред другого вписав свою фантазію, щоби що
небудь прикрасити, а всі робили алюзії до по-
ліції з вимівкою, що нігде не було видно полі-
цьянта, та що потому, коли надійшов їх цілий
відділ, они апатично стояли і прислухували ся
рускій пісні. Бути може, що «офіційно» по-
ліція дістала ще більшого носа, тому хотїла
при найближній нагоді показати себе. І от як-
раз ся нагода припала на передвчєра. Польські
гїмназисты, по падолистовім богослуженю, хо-
тіли устроїти котячу музику консулеви в при-
чини вжєснєвських подій. Недоростки доходили
спорю юрбою до ул. Мохнапкого, коли нараз
надїхало фіякрами кількзнайцять поліцьянтів і
давай дітий голємшити. Били по голові, по ли-
ци, волочили по землі, копали та напакували
ними фіякри і повезли до поліції, мимо інтер-
венції професорів і ке. Гватовского, які хотїли
поручити ся за учеників.

За сиротою Бог з калитою — можемо ска-
зати тепер. За скатовою польською дїтворю
зараз увяла ся і міська рада і Коло польске і
польска праса і їхні професори — ціла суспіль-
ність, але на наших дітий, колиб було що таке
випало, противно, були-б всі еще накиннули ся з
лайкою та денунціяцією, а жолдаків були-б
похвалили за їх «sprężystość». Комісар Łysa-
kowski був би героєм дня...

Дисциплінарні

З малого перейдім до більшого. Ніхто не
похваляє польских гїмназистів, що поривали ся
до уличної демонстрації перед консулятом, та
що кордон поліцьянтів привтали кулями... зі
сїчу. Але ся обставина не здержить нікого ста-
ти в обороні сєї дїтвори, яку за те катують і
поневіряють.

Так само зробили ті судії-Русини, як бра-
ли участь у вічах в справі руского університету.
Ім певно не ходило о те, щоби похвалити сї
одинці, які в обороні своїй, чи свого сусїда-
товариша били педелів палічками, але ходило
ім о оборону загалу студентів перед нагальною
напастию польської праси. Се є добрим правом
і обовязком кожного чесного чоловіка стати
в обороні слабшого проти шалу перемож-
ника.

Чи хто міг би укувати з того оружє про-

тив урядників-Русинів судейского стану? А вжєж
що польска гаката змогла се і довела до успіху.
З чисто гуманїтарної справи, а що найвисше
народно-просьвітної — бож розходить ся о уні-
верситет, — зробила справу... політичну! Кра-
вий вищий суд у Львові зарядив дисциплінар-
не слідство против сих судіїв-Русинів, що бра-
ли участь в вічах за руский університет в Стрію,
Перемишля і др., а польска праса ударила на
«розполітикованє» судіїв.

О певно, бо для гакати вжє саме руске
слово є «політикою», вжє сама назва «Русин» є
«політичним» виводом. Сєго они навчили ся від
своїх гнобителів Прусаків і зачинають практи-
кувати на нас з цілою беззглядністю. Та ли-
ше не забувайте, панове гакатисти, що поки-що
ми живемо ще не в Польци, а в Австрії. При-
гадуємо се, хоть і як вам се не приятний та-
кий «baczek», бо ше на великий спосіб завчасно
брати ся до Русинів з закасаєними рукавами...

Моральний упадок.

Не потребуємо сягати до історії, видимо се
на добі, що нетерпимість, екстермінаційна за-
хланність верховодячих народів, — всьо те, що
розуміємо від гакатизмом, — вироджує здичинє
і моральний упадок. Бачимо се і на польській
прасі, хотий она не від так давна прибрала сєй
напрям. Веде тут перед, очевидно, орган «hajda-
maczyzny», Dziennik polski, який вжє від дов-
шого часу гакатистичною ідеєю затроує польску
опінію. І так пр. повторне замкненє університе-
ту, зарядженє, як відомо, в наслідок телеграм
з міністерства просьвіти, Dziennik polski поя-
снює ось якою романтичною лежею:

«Зложило ся на се богато причин, а то
явної і тайної натури. Збули ся сєго рода справи,
що сенат мусїв в ночи з 2. на 3. грудня приня-
ти ухвалу, систуючу виклади на неограничений
час. Не хотїли допустити до ексцєсів, при яких
могла би легко кров полягти ся. Русини від хви-
лі, коли стало відомо, що виклади розпочнуть
ся, удержували постійну сторожу (!) зміж своїх
коло університету, а особливо пильновано єго
(аби не втік?) в ночи з 2. на 3. грудня (чому?)
Про скликанє сенату довідали ся Русини в сєй
спосіб, що коли в ночи виїшов возний універ-
ситету до професорів на місто, сліджено єго
слід в слід і «wymyszkowano (!)», що засіданє
скликанє. Ухвалу сенату закомуїковано поль-
ській молодїжці через Czytelni-ю akademick-у в
ночи, а радше над ранком і се, щоб постарали
ся летом о се, щоби ударемити яку-небудь де-
монстрацію зі сторони Русинів, або покривдженє
професорів. Патролювали Русини, патролювали
они, завертаючи рївночасно вжє з уллиці това-
ришів, які про дальше засистованє викладів еще
не знали».

Ось чим кормить ся польску публику на
провінції, ось як фабрикє ся «гайдамаків!»
Побожний Przedświt не встїдає ся передруко-
вувати в повнім змістї такі лайдаккі брехні, а
Przegląd крутить знов в другий бік, бажючи
розбити солідарність руских студентів.

Для поясненя замітимо, що ректор др. Рі-
дигер прийав був заяву гремїяльного виступленя
Русинів з рук депутатації академиків, але від-
так, очевидно порадивши ся, відослав меморіал
речникови депутатації ц. Богданови Барвінському.
Однак п. Барвінський не прийав назад сєго
письма. Тим способом бажав ректорат здержати
сецєсию, але безуспішно. Отже Przegląd донїс

був, що після заяви ректорату, що не греміально, а лише поодинокі можна виступати з університету »зараż Rusinów ostygł« і здає ся, они роздумують ся. Відтак занотував був, що першого дня винесало ся »kilkudziesięciu«, але на тім і скінчить ся сецесія. А нині знов голосити: До нині полудня зголосило своє виступлення звиш двіста руских студентів. Однотинности серед загалу руских студентів нема; до сецесії не мішають ся Русини *москвофільської і угодової(!) відтінки*, тому, як можна припускати, на університеті лишать ся мимо сеї »греміальної сецесії« ще *парусот* Русинів.—Аж парусот! Ну, як їм треба, то уміють фабрикувати Русинів...

Польска великодушність.

При кінці всіх визвиск та інсинуацій польські дневники мають звичай ще бризанути в очи Русинам *polską wspaniałośćomyślność*, яка нам добровільно дала все те, що маємо. Отже що ми маємо. Отже, що ми маємо, що нам дали і як добровільно з огляду на львівський університет — реасумує цілком стаття »Діла«, яку осьде наводимо:

»Звернемо увагу ще на один уступ сенатської відозви. Сенат каже — і витикає се з притиском рускій молодіжці — що львівський університет є »jedyną na świecie szkołą, w której katedry ruskie istnieją i coraz to rosna w liczbę«, — витикає се як велику, безмежну ласку. — Від сенатського збору учених професорів університету можна вже вимагати, щоби він, коли подає до відомости факти і дати, подавав правду! Бож прецінь в рускі катедри і на червоцеськім університеті! Отже виходить, що сенат або не знає о існуванню сих катедр — в що ми не віримо — або свідомо, промовчує се, щоби публіці польській, несвідомій справи, накінути вражінє і виюти переконанє о незвичайній, внімковій ласці, якою львівський університет обсипує Русинів! Підступ гідний Dziennika, але чи гідний сенату!

»Сенат витикає рускій молодіжці і ту мізерну дрібку прав рускої науки, яку она має на львівськїм університеті, і підносить сей факт до значіння чогось надзвичайного, мало що не надприродного. А чи забули панове з сенату, що і для польської науки краківський і львівський університети є одиноками, де вона може розвивати ся? Якаж ту спеціальна ласка для Русинів, щоби «і Русинам аж пригадувати?»

»Існують у Львові і ростуть в число рускі катедри« — каже сенат. Існують, се правда; але існує їх всего сім на звиш сто, коли в пропорції до числа слухачів — Русинам належало би ся бодай 50 катедр! Існують рускі катедри на львівськїм університеті, правда, — але існують так, що їх обсада кожної хвилі завсима від примх польських професорів, існують так, що з них не можна зложити ні одної існуючої групи на ніякім з факультетів!

»Чи ростуть вони в число? — З внімкою двох катедр на філософичнім факультеті, що прибули не з доброї волі польських професорів — всі прочі катедри надані давними центральними правительствами німецькими з 1840. і 1860. pp. Ростуть катедри в число! А деж поділа ся катедра цивільної процедури? Чи є запропашене — то також зріст числа катедр? Ростуть катедри! Коли би так мали далі зростати, то можемо надіяти ся рівнорядности на теперішнім львівськїм університеті в безконачній недостижимій будучині.

»Осьтак представляє ся критично сенатська відозва. Унікатом она серед того рода відозв не тільки європейських, але й ославлених російських університетів; унікатом, що остане по віки віків історичним, незбитим документом »висшої« культури наших культуртрегерів.

»На таку відозву сенату наша молодіж могла дати лиш таку відповідь, яку прийняв позавчєра на письмі від делегатів рускої молодіжці ректор Рідігер.

Парламентарне положене.

(+) Неприсутність міністра-президента на вторниковій конференції кльобових председателів, як і єго неприява на ранішнім засіданню бюджетової комісії, де як-раз вела ся розправа над бюджетовою провізорією, причаїнала ся до ще

більшого заострення парламентарного положеня і була приводом до всяких толків, що міністер-президент зовсім вже полишив парламент своїй долі, а своєю неприявою зазначає повне мало-важенє парламенту. При всім тім однакже бюджетову провізорію в комісії ухвалено в середу, і імовірно вже в п'ятницю прийде до 2-го читаня в повній палаті. Тим способом дала би палата доказ, що она хоче найконечнійші державні потреби привязати до певного речінця полагодити. Всеж таки можна се уважати певного рода поступом і виногодженєм парламентарного овиду, але чи се означає заразом поправу парламентарного положеня, о тім напевно годі говорити.

Австрійська рада державна похожа на недужого і находить ся в стані, який лікарі називають звичайно »цікавим випадком«. Відбуває ся одна рада лікарів за другою, одні заявляють, що мають повну надію, коли тимчасом другі добачують тяжку недугу. Так і з нашою радою державною. Оптимісти запевняють, що она доходить до подужаня, але се не може так скоро вернути, се переходовий час і саме такий переходовий час є вельми трудний. Але коли вже почало ся подужанє, то таки дійде до здорового стану.

Тимчасом песимісти бачать в тім протяглу недугу, тяжкий, новий занепад сил, і мимохіть насуває ся тут слово — розклад, розв'язанє. — Вправді нема обструкції, але парламентарне тіло таке тяжке, що спинає всяку роботу так само, як обструкція. Рада державна є нерухлива, не може рушити з місця, а треба незвичайних способів, щоби поступила один крок вперед. При такій невдячній роботі вичерпують ся всі свіжі сили, а кінець того можна предвидіти. Перед чотирма роками зломала засаду більшої ворохобна меншість, а наслідки сего видно до нині. Рада державна не має конечної більшої ані навіть організованої меншої, отже не має головних основ єствования, але тут що-до розбитя більшої не можна зовсім засунути виши з теперішнього правительства і єго помічника, презеса Кола Яворського, що довів до розбитя більшої в попередній раді державній. Також і єствуючий регулямін є завадою великої правильної роботи, бо єпроти него є президія зовсім безсилна і безпорадна. Все те складає ся на такі прояви, що за тиждєнь доверва ошпаємо ся перед тим дневним порядком, який внішано на 17. жовтня с. р. а вже й се деякі уважають значним успіхом, бо бюджетова провізорія так як запевнена, хоч не можна мати ще певної надії, чи бюджет буде ухвалений протягом першого чвертьріччя 1902. р. А на той час настає австро-угорська угода, торговельні договори і важні військові справи, котрі доторкують ся великодержавного становища монархії і не можуть бути відрочені »без ніколи найжизнейших інтересів держави«. Дятого міністер-президент на пообіднім засіданню комісії бюджетової говорив з притиском про єї справи, а при тім виправдував ся, що правительство ніколи не грозило розв'язанєм ради державної та не може одвічати за дневникарські вісти. Однак міністер-президент наставав рішучо на те, щоби раз прояснено ся парламентарне положене та щоби, осягненє сеї цілі не пртягало ся і не нанесло шкоди »найжизнейшим інтересам держави« бо в такому случаю, сказав він виразно, *рішоне правительства послідувало би скоро.*

Єї слова правительства рішучі і ясні та всім зрозумілі, але з другого боку повинно і правительство почути і зрозуміти безнастанні накликуваня, а також і в бюджетовій комісії виголошені бесіди Крамаржа, Герольда, а особливо Пальфіого, що без полагоди німецько-чеського питаня, а також без відповідного переведеня артикулу XIX. основних законів, т. є. без переведеня рівноправности, а усунєня верховладних забатів деяких народностей упривілейованих не може бути ладу тривкого в Австрії.

Новинки.

— Календар. В суботу; гр.-кат. Катерина муч.; рим.-кат. Амврозія. — В неділю; гр.-кат. Климентя; рим.-кат. *Неп. Зачатис.*

— При зміні місяця просимо наших ВП. Перед-

платників вирівнати залєвості і відновити передплату, бо інакше будемо приневолені здержіти висилку нашої часописи.

— На руки посла Бєрвіньського вплинули дальше петиції деканатів *золотівського і жуковського* о 5-літні додатки для духовенства, а також петиції громад Бокова (Підгайці), Озерянка (Золочів) і Читальні »Просвіти« з Зарванці (пов. Підгайці) о рускій університет у Львові.

— Сумні плоди польської гакати. В рускій гімназії у Львові збув ся факт, який до живого муєть обрушити кожного. З зачудованєм глядимо на події найновішої доби, що нас стали трактувати як »minderwerthige Nation« і лайка і понижуванє всього, що руске, стало хлібом насущним польської преси і кормом для єї читаючої публіки. Але вже сей настрій гакати продірає ся навіть в круги, де повинен бути рішучо виключеним. Учитель польської мови в рускій гімназії п. Gawlikowski прийшов вчєра в лихім гуморі до V класи і з причини шєлоту кількох учеників, чи там пороку в класі, почав їх лаяти маєними єпітєтами. Коли педагог в приступі роздразненя назвав учеників: сломями, крокодіями, медведями і до хищцаї прізвизцями, то сего остаточно не можна єму брати за зле, бо кождий знає, що молодіж потрафить часом вивести з терпєливости. Але п. Gawlikowski зачерпнув своїх єпітетів з добірного словаря »Dziennik-a polsk-oro« і зачав кричати до учеників: »wy murgowstwo«, »wy chłopotstwo«, »do karczmy, a nie do szkoły«, »nie dziw, bo nie macie żadnego wychowania«, »ale to nie tylko wy, lecz całe szeregi Rusinów.«! Оце поступованє польського педагога в рускій школі! Обиджені в своїх найєвнейших народних почуваня ученики рішили збойкотувати польського гакатиста в цілій гімназії! Характеристичним є, що найєвнейше маленькі хлопчички з першої класи урядили »сецесією« і вишли всі до одного з годни науки польського язика. Ученики удали ся до директора гімназії, щоби або змінив учителя до польського язика, або позволив їм виписати ся з сеї надобовязкої годни. І знов почне ся в польській прасі лаянє на »бунт«, на »заграничну агітацію«, повесує ся доноси та інсинуації, щоби лише відвернути увагу від властивої причини: від польської буті і нетерпєливости.

— Віче в справі заснованя руско українського університету. З Рогатина пишуть нам: Вчєра мало відбутися в Рогатині віче в справі українського університету. Та отсе віче заборонено з невідомих мотивів і о 1. год. полудни відбула ся довірочна нарада в салі повітової Ради. Зібрало ся звиш дві сотки осіб, переважно мужиків та євщаників. Зборами проводив о. Городецький, а промовляв др. Мгаліницький і академик зі Львова п. Володимир Барчак Резолюції, які одголосно прийнято, жадають передовсім заснованя українського університету. О. Пеленьський поставив також резолюцію, щоби від »своєго« посла, який заєдає в польськїм Колі і який обіцяв, що за руску справу вискочив би зі скіри, жадати єнергічної акції в справі українського університету. І отсю резолюцію прийнято. — На потерпєливих студентів, жертви польської гакати, зібрано звиш 320 корон, при чім о. Мійський жертвував 80 К, а деякі мужики давали й по десять корон!

— Брєхні »Dziennik-a polsk-oro«. З Тернопіля пишуть нам, що донесєне »Dziennik-a«, немов би за зборах з нагоди ювілею »Просвіти« зірвано зі стїни в »Соколі« портрет Косцюшка — є квівно підлою брєхнею.

— Похорони бл. п. д. ра Із. Шараневича. Нині о 10. г. перед полуднем перенєсєно мощі Покійника до церкви Уєсенської, почім відбула ся заупокійна євхарїя Служба Божа. На богослужєню були присутні: намєсник гр. Пиньський, сенат університетський з відзнаками, представителі краєвого віділу, євщаництва, військовости і т. д.

О год. 2. полудни розпочали ся похорони при участі величезного зднугу народа. Над гробом покійника будє промовляти між иньшими делегат сенату, проф. др. Фінкель, а від руско-українських академиків п. Косєвич.

— Товариство »Кружєк українських дїєчат« у Львові, уряджує в четвєр днє 12. с. м. о годни 8. вєчером *Андрийські вєчерниці* в комнатах Тов. »Руска Бєсїда«. В програму вєчерниць входить: фантова лєотєрія, ворожба і товариські забачи. Вєсь дохід призначений на єдиноку жіночу школу віділову. Комітет вєчерковий просить отсим о як найчисленнійшу участь в вєчерницях, а також просить о жертви в фантах, (котрі можна складати що днє для служащого Тов. »Руска Бєсїда« у Львові). Вступ від особи 1 К. Кождий учасник дістає один льос. Хто купує більше льосів, сей може їх набутти по цїні 20 сот. — *Комітет.*

— 3 гімн. тов. »Сокол« у Львові. На загальних зборах товариства днє 17. падолиста с. р. вибрано: Головою п. Альфреда Будзьяновського, першим заступником головою п. Ілїю Яремкевича а другим заступником проф. Ів. Бобєрського; віділовими вибрано пп.: Алісьєвичя, Кучику, Семотюка, Доманика, Сїяка, Максимовичя, Кисїля,

Сполитакевича і Пацака; заступниками виділових пп. Нижанковського, Сушка і Лесика, а настоятелями вправ пп.: Альфреда і Леоніда Будзиновських і Юрка Семютюка.

На засіданні дня 28. падлиста 1901. уконституувала ся Старшина Тов. Гім. «Сокіл», вибираючи справником д. Дениса Кучика, скарбником д. Йосифа Максимовича і д. Йосифа Доманника, господарем. — За старшину: С. Будзиновський, голова; Денис Кучика, справник.

— **П. Модест Менціньський**, наш земляк, ученик славного проф. Штокгаузена, розпочав з невичайним поведінням свою театральну кар'єру в Франкфурті. Франкфуртські часописи славять під небеса молодого артиста, вихвалюють силу і знамениту техніку сьвіву та віщують п. Менціньському в недалекій будучности європейську славу.

— **Крадіж в церкві св. Николая у Львові**. Вчора якийсь злочинець украв срібний трираменний ліхтар з церкви св. Николая у Львові.

— **Борба з диком**. В Староміщині коло Підволочиска показав ся перед кількома днями в білий день великий дик. Наполошений кинув ся в сторону ріки і хотів перейти через Збруч за кордон, але не міг бічи по ховзкім леді. За ним пустив ся один селянин; дик кинув ся на него, перевернув его і покалічив. Так само зробив ще з двома другими селянами, з котрих один ледви утік з житем, ховаючи ся до стодоли. Аж на его крик збігло ся більше людей з цівами та сокирами і нагнали дика, за котрим опієла вибрав ся ледви з цілою охресности.

— **Демонстрації студентів в Петербурзі**. З нагоди імення царевої матери Марії Федорівної дня 30. м. м. звиш 2.000 студентів устроїли демонстрації перед палатою царевої. Крики: «Найне Толстой! Смерть синодому!» лунали аж до Хвалі, коли сотня козаків з пагайками наїхала на студентів і розігнала. В інших містах прийшло того дня також до демонстрацій, а причиною сего було виключення Толстого з православної церкви, до чого причинила ся головна царева Марія. — На весну заповіджено загальну демонстрацію студентів в цілій Росії задля сего, що не введено обцилних реформ на університетах.

— **Зелізна катастрофа**, яка стала ся недалеко станиці Сенєка в Сполучених Державах півн. Америки, перевиснає всі дотеперішні катастрофи що-до числа погиблих. 85 осіб згнуло на місці, 125 ранених, а з тих 25 осіб померло другого дня. До катастрофи прийшло з вини машиніста блєкавичного поїзду бо не задержав ся на станиці Сенєка, аби обмінути ся з особовим поїздом, що їхав з противної сторони. Машиніст замітив свою ошибку аж тоді, як побачив перед собою поїзд, але вже було запізно. Він і палич були одинові люди на сім поїзді, що спасли ся перед смертю, бо оба вискочили з поїзду саме перед катастрофою. За хвилину з двох поїздів утворила ся одна висока стирта полоханих нагонів, а з середини відзвали ся грізні стони ранених. На нещастє настала пожежа і в огни згоріло майже живцем кількадесять осіб. Про несенє помочи не могло бути бесіди, поки не приїхали ратункові поїзди. Катастрофа приключила ся в мало залюдненій околиці і далеко від води. Ранених відслано до шпиталів, а погиблих похоронено в спільнім кургані. Заряд залізниць потерпів величезну шкоду, бо не лише стратив два поїзди, але буде мусів заплатити по 5.000 доларів за кожду погибну особу.

— **Жертва забобонів**. Нарід в Італії є дуже забобонний і всяку хочби найменшу подію або приключку зараз пояснює собі по своему все одно чи на эле чи на добре. Недавно в неаполітаньскім селі Сан Марко Арджентаро відбувало ся в місцевій церкві вінчанє одного з тамошних паробків з гарною дівчиною. Коли міняли обручки, впала обручка молодого десь на землю і не можна вже було єї знайти. Се перепудило всіх гостей весільних, а забобонні люди стали зараз ворожати з того щось недоброго. Самого молодого так то подразнило, що колу ще один з его приятелів шепнув ему до уха, що має значити ся пригода, він добув з кашені револьвер і застрілив ся в очач на смерть наляканої молодой жінки та всіх гостей весільних.

— **Зимова ніч**.

На лебеднім пуху блисків мільони
Сяють діамантів граючим огнем,
Нечутну пісню звонять занімлі звони,
З собою сьвіжий шелест шовку ми несем.

Аksamит бальдаху засіяний над нами
Нездогадними та глумливими зірками,
А в сьвітлянім крузі на безмірі небес
Пливучи повновидий місяць з нас сьмієсь.

В негоди час дрімують у столітнім сні
В громадку темну зблизись велитні лісні,
Над річкою ледяні зеркала блистять ся,
Якими від простуди русалки хистать ся.

Мертва зима. Та в наших серцях жарість
літа
Любовою пестять очи, дише груди житем,
І хоть які маленькі серед сил всесьвіта,
Щасливі ми у двоє свою путь ідем.

Лев Лопатинський.

— **Про вагу пануючих** подас «Le Cri du Peuple» ось що: Найтяжшим володарем в Європі є португальський король, що важить 92 кг. Далше ідуть болгарський князь 87½ кг., шведський король 80 кг.; вага німецького цесаря змінє ся раз в раз — однак пересічно вносить 80 кг. Цесар Австрії має важити 70 кг., італійський король 66, цар 55, «мала» голяндска королева 75 кг., а малий іспанський король 45. Румунська королева так само, як президент Франції, важить 82 кг., а покійна англійска королева важила 95 кг.

— **Проворний огорожник**. Славному французькому малярєви Мессоніє (Meissonier) лучала ся ось така пригода: Мав він огорожника, котрий без надумуваня називав по латиньски кожду рослину, яку лише єму показаво. Та Мессоніє щось не конче вірив намяти свого огорожника. Постановив отже перевірити правдивість тих назв. В тій цілі приніс раз огорожникови троха сушеної ікри селедця і питає ся: «Чи знаєте се насінє?» — «Аякже, се насінє рідкої з горячих країв рослини, що називає ся pulpus fluximus» — відповів запитаний, не нагадуючись. — «Всади его в землю, а як війде, покажи мені, як виглядає та рослина» — сказав маляр і відійшов, вдоволений, що зміг вивести в поле зарозумілого слугу. По трех тижнях огорожник кличе свого пана і звичає, що насінє вже війшло. — «Сего хіба вже за багато» — кличе маляр і біжить до города, а там показує єму огорожник кілька голів селедців, що висітають з землі. Видно, огорожник був не тільки проворний, але і мав добрий нюх!

— **З любови, перед — суд**. Що горяча любов не завсїди заведе під вінець, але по дорозі опинити ся часом і в суді, про те мала нагоду пересвідчити ся зібрана публіка на недавній розправі в секції III. В хорощій чорнобривій п-ні Петронелі Орлев, любив ся пристрасно від довшого часу п. Казимир Ч. Одного разу любовник «взявши собі на охоту» прийшов до родичів п. Петронелі і каже: «Дайте 1000 корон, а будете мали з мене зятя, якого вам всі позавидують». Родичі не агодили ся, кажучи, що сама дочка то вже масток, коли однак запоблєнений п. Казимир зробив раз дочці на улиці сцену зависти, звернувши ся о поміч до суду. По переведеній розправі однакж, в котрій п. Петронелі, виступаючи яко сьвідок, зізнала в користь обжалованого, жадаючи лише перепрошеня, якого їй обжалований з великою охотою в формі горячого поцілуя рук не посунив, а котрий то прояв чувства і помирєня також зібрана в сали розирав публіка прийняла в ознаки вдоволення, погодили ся спорячі сторони, в наслідок чого видав судія вирок увільняючий. Обжалований (п. Казимир) обовязаний лиш до звороту коштів адвокатски в квоті 20 корон, з усьміхом радости прийняв «засуд», а знакомі не сумнівають ся, що доперва тепер ціла справа закінчить ся перед престолом, а щаливий суджений додавши до «коштів» ще одно «зеро», зложить їх пани свого серця як слюбаний дарунок.

— **Конкурси**. Магістрат м. Судовч Вишня розписує конкурсе на посаду міського секретаря а заразом контролєра з платнею 1.000 К річно. Подана можна вносити до 31 с. м. — Окружні ради шкільні в Снятині, Городку, Яслі, Мостисках, Збаражж, Живцю, Самборі, Величці, Богородчанах, Бжозові, Бжєску, Косові, Борщеві, Горлицях, Переворску, Скалаті і Доляні оголошують конкурсе на кількасот посад народних учителів. — Повітовий виділ в Дрогобичі розписує конкурсе на посаду окружного лікаря в Підбужу з річною платнею в квоті 1150 К, і 730 К на об'їздки. Подана можна вносити до 31 с. м. — Повітовий виділ в Товмачі розписує конкурсе на посаду окружного лікаря в Хотимірі. Річна платня 1600 К і надзв. додаток на 1 рік 400 К. Подана можна вносити до 1. січня 1902. р.

— **Наука руского язика і письменства для дівчат**, що ходять до не-руских шкіл, відбуває ся що суботи від 3. год пополудни в домі при Стрілецькій площі ч. 6. в партері в школі виділовій ім. Т. Шевченка. Виділ «Руского товариства педагогічного» звертає ся з уклїною прозьбою до патріотичних родителів і опікунів, щоби заохотили свої діти ходити на сю науку, котрої хосенність повинна бути ясною кождому тямущому Русинюви. Ся наука відбуває ся в трех курсах. На найвишнім курсі учиць професор рускої гімназії др. Іван Копач.

— **Ц. к. Дирекция залізниць державних у Львові** оповіщує:

Північно-німецький рух товарний з Галичиною і Буковиною. З днем 1. грудня 1901. входить в жите додаток IX, до тарифи, зшиток I. Почавши від 1. грудня 1901. до 30. цьвітня 1902. будуть переходити поїзди мішані а згляд-

но особові ч. 1054/817 і 818/1053 на шляху Барудорф-Гайнедорф і Барудорф-Яверніг тільки в неділі і сьвята.

— **На потреби рускої академічної молодежи** зложили дня 5. грудня с. р. вечером члени Товариства «Руска Бєсїда» у Львові слїдуючі квоти: Тов. Руска Бєсїда 300 К, адвокат др. Мик. Шухевич від двох добродїв Н. Н. 150 К, п. Іл. Огоновский 10 К, п. В. Шухевич 20 К, п. Т. Ревакович 20 К, др. І. К. 20 К, п. М. Шухевич 50 К, др. Я. Кулачковский 50 К, др. І. К. 20 К, др. Е. Озаркевич 20 К, др. Грушкевич 10 К, о. Нежогоубський 10 К, І. Ч. 10 К, о. А. Стефанович 10 К, п. Мороз 10 К, п. Гр. Грозик 10 К, п. А. Сероїчковский 10 К, п. С. Британ 50 К, др. Я. Олесницький 20 К, п. С. Д. 20 К, п. О. К. 20 К.

Зібрану квоту 840 К передали повиспї добродї до рук д-ра Ярослава Кулачковского і поручили пп. д-ру Кулачковскому, д-ру К. Левицькому, д-ру Е. Озаркевичу, В. Шухевичови, о. Темницькому, С. Британови і д-ру Грабовському зарядити тою квотою і дальшими добровільними датками в користь потребуемой молодїжи академічної. Повиспї готівка зістала зложена на книжочці вкладковій ч. 1800 Тов. в з. кредиту «Дїєстер». Дальші рахунки будуть подані до загальної відомости.

Вісти господарскі, промислові і торговельні.

— **Спїлка ощадности і позичок** стоваришенє зарєстрованє з необмеженою порукою завязало ся в Яблонові а круг спїлки становлять громади Яблонів, Стопчатів, Ковалівка і Луга. Дїяльність Спїлки полягає на а) удїлюваню своїм членам позички, потрібної в господарстві, промислі і торгівлі з фондів, які Спїлка збирає на сю ціль при помочи спільної необмеженої поручки своїх членів, б) примичаню і опроцентованю вкладок щадничих, в) підпараню творєня спїлок і заробкових та господарєких, стоваришенє в округі Спїлки. В склад заряду Спїлки входять: Порфарій Гладїй, управитель кармацкої крамниці в Яблонові, яко настоятель; Петро Котлярчик Іванів, господар в Яблонові, яко заступник настоятеля; Олекса Слюсарчик; Льво Ковальчук Федора господар в Яблонові; Онуфрей Бєсєюк, півєць церковний в Стопчатові; Адольф Ганїк, півєць в Яблонові і Михайло Боднар, господар в Яблонові, яко члені.

Один член Спїлки не може мати більше як 5 удїлів по 10 кор. Удїл можна вилатити від разу в декларованій висоті або в ратах що найвисше піврічних, виносячих що найменше по 1 кор.

Телеграми.

Відень, 6. грудня. Дчевники донозять, що в посольських кругах ходитя вість, що пос. Чап зложив мандат до державної ради.

Петербург, 6. грудня. «Фінляндская Газета» оголосила цїрський указ, на якого основі з днем 1. січня 1902. р. зносить ся уряди шефів фінляндських війєк, як також окремі адміністрації тих війєк. — Всї відділи війєк, які рекрутують ся в Фінляндії передано під команду фінляндского війєкового заряду. Помічник державного секретаря для Фінляндії, гр. Армфальд, подав ся до димісії.

Кранів, 6. грудня. Тутешним властям донєсла поліція з Осьвенціма, що корчмар Небенцаль з Личника займає ся висилкою емігрантів до Америки.

Амстердам, 6. грудня. Доносять півурядово, що поголоски про намірений розвід королевої Вільгельміни є зовсім безосновні.

Брукселя, 6. грудня. Студента університету викликали бучу в театрі, опієся устроїли демонстрації на улицах і вибивали вікна, поки поліція і війєско не розігнали демонстрантів.

Царгород, 6. грудня. З огляду, що заграничні часописи донєсли про бунт війєска в Меці і Джатак, заперечено офіційально ті вісти, бо воляки не одержали плати і лише устроїли демонстрацію.

Вешингтон, 6. грудня. В сенаті внесено інтерпеляцію в справі заведеня строгих средств против анархистів.

Кадикс, 6. грудня. З причини страйку пекарів поручено війєсковій маринарції доставити потрібної кількості хліба.

Триєст, 6. грудня. В заведенях Stabilimento Technico Triestino вибухнув страйк. 250 робітників домагає ся підвишеня платні.

COLOSSEUM Ernesta Thorna.
у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна
Небувала, сензаційна програма!
від 1. до 15. грудня 1901.

При співучасті військової музики 80. н. п.
1) Зроснені близнята 23-літні сестри Рожа і Йосифа Бляжек зі Скредова в Чехії, які інструменталістки. 2) Newhouse et Ward, найзнаменитші американські біциклісти. 3) Olivotti, новочасний Паганіні. 4) Diamantine, феноменальні танці в морі огня і світла. 5) Brothers Matthews, славні американські скакуни на бочках. 6) Орхестра і режисер. 7) Curt Ellis, незрівняний трансформатор. 8) Kieselly et Miss Kaida, воздушна подорож на зубах. 9) Arnesen, найзнаменитший американський гімнастик. 10) Tom et Marton, жонглери обручами. 11) Lydia Prentano, субретка.

Що дня о 8. год. вечером велике представлено. В неділю і свята два представлені. Щоп'ятниці High-Life представлено. Більше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Дешевим і гарним дарунком

при всяких нагодах,
яко гарна прикраса комнат і
Картини: Верещагіна, Шевченко в до-
мовині і Сластьона, Шевченкова
могила.
Можна дістати через адміністрацію „Руслана“
з пересилкою за 1 кор. 60 сот.

Інформаційна комісія

в товаристві „Академічна Громада“ поручає
здобити інструкторів і домових учителів. Зголо-
шення приймає ся під адресою: Інформаційна
Комісія в товаристві „Академічна Громада“ у
Львові, Ринок ч. 10, I пов.

„ТОВАРИШ“
ілюстрований календар
на 1902. рік.

Ціна 1 кор. без пересилки поштової; з пересил-
кою о 10 сот. більше.

Замовляти у Сени Горюка у Львові, площа
Домбровського ч. 1.

Др. Олександр Богдан Кулачковський,
субститут надв. адвоката д-ра Отмара Райзера
і оборонець в кримінальних справах у Відні, I, Tuch-
lauben ч. 4 або XIII/9 Supregasse ч. 9.

— РІК ЗАСНОВАННЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень
„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просвіти“).

єдинокое руске товариство асекураційне, обезпечає будинки і веі пред-
мети движими против огневих шкід.

„Дністер“ припоручили Преосвящ. Ординарїати Всеч. Духовенству
і вірним всіх трех Епархій.

Фонди гваранційні „Дністра“ з днем 31. грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540 кор. 11 сот.	равом 520.406 кор. 65. сот.
Резерва премій	171.942 " "	
Резерва спеціальна	6.000 " "	
Фонд емертальний	30.924 " 54 "	

Тарифи „Дністра“ умірновані. Надвизка річна розділяє ся між членів в формі
зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту в премії.

„Дністер“ виплатив до 31. грудня 1900. відшкодовань 2.120.834 кор. Шкоди
зліквідують ся безпременно в присутности Делегата і 2 членів.

Поліси „Дністра“ приймають при позичках гіпотечних: Банк краввий і Каса
ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині, Городенці, Тереховлях, Заш-
чарках, Городку і Богородчанах.

НА ЖИТЕ треба обезпечити ся тільки через „Дністер“ в Товаристві взаїмн. обезпеч.
в Кракові; в таких обезпечень через „Дністер“ іде часть провізії на рускі публичні
добродійні цілі; поліси і квіти видає Краківске Товариство рускі.

„Дністер“ пошукує спосібних агентів, особливо селян господарів в окрестностях,
де ще нема близько агенцій „Дністра“. Агенти заробили вже 274.964 кор. провізії.

Зголошення о агенції треба вносити до Дирекції у Львові.

Селяне! убігайте ся тільки о агенції „Дністра“.

Від огню обезпечайте ся тільки в „Дністрі“.

На житє обезпечайте ся тільки через „Дністер“.

Всілякі
КУПОНИ

вильосовані

цінні папери

виплачує без потручення
провізії або коптів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ
Гіпотечного.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посл. особ.	приходить о годині			посл. особ.	відходить о годині		
	6:10	з Кракова, Берліна, Бр. чвану, Відня		6:25	до Станіславова, Підвисокого, Потутор		
	6:20	з Чернівців (Іцкан, Гал. аду), Гусятина		6:30	до Підволочиска (Київа) Бродів дв. головний		
	6:46	з Брухович, шод. від 16. мая до 15. вер. ак		6:43	до Лавочного (Мушкача, Пешту) Борислава		
	7:45	з Янова		6:55	до Сокала, Белзця, Рави рускої і Любачова		
	7:40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче		8:30	до Кракова (Відня, Варшави), Берліна		
	8:00	" " на дв. головний		2:55	до Станіславова, Підвисокого (1. зуп. до 15. вер)		
	8:10	з Лавочного (Пешту) Калуща, Сянока		9:00	до Янова		
	8:15	з Сокала, Рави рускої		9:15	до Станіславова, Підвисокого (1. зуп. до 15. вер)		
1:35	8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту, Берліна		9:25	до Іршачиска, Бродів, Гусятина дв. Підз.		
	11:45	з Янова		9:42	до Янова		
	11:55	з Янова		10:20	до Сокала, Белзця, Рави рускої і Любачова		
	12:55	з Янова		10:25	до Чернівців		
	1:10	з Скольного, Калуща, Хирова з Лавочно-		2:40	до Янова від 1. мая до 15. вересня в не-		
		го від 1. черв. до 15. вер.		1:25	дїлі і свята		
	3:14	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.)		2:15	до Брухович від 16. мая до 16. вересня		
	4:40	з Самбора, Борислава, Стрия			в неділі і свята		
2:20	5:11	з Підволочиска (Київа) Бродів на дв. Підз.		3:05	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.		
2:35	5:35	" " " " на дв. голов.		3:15	до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.		
	5:50	з Кракова		3:26	до Брухович шод. від 16. мая до 15. вер.		
	5:40	з Чернівців, Іцкан		3:30	до Янова, Хирова, Любачова		
1:45	6:00	з Сокала, Белзця і Любачова					
Ніч							
	7:36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.)		6:10	до Станіславова		
	8:20	з Брухович від 16. мая до 15. вересня шод.		6:20	до Кракова (Відня, Берліна, Варшави)		
	9:41	з Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно		6:30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні 6.		
	9:50	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)			а від 16. вер. до 30. цвіт. 1902 щоденно		
8:40	9:50	з Кракова (Відня, Берліна), Яска, Розвадова		6:55	до Лавочного (Пешту) Калуща, Хирова		
2:31				7:10	до Тернополя, Бродів дворець головний		
12:15	9:40	з Чернівців, Букарешту		7:32	дворець Підзамче		
	10:20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуща		7:55	до Сокала і Рави рускої		
	10:20	з Підволочиска (Київа), Бродів на дв. Підз.		7:52	до Брухович (16. мая до 16. в р. в нед. і св.)		
	10:02	" " " " на дв. голов.		9:30	до Янова від 1. мая до 15. вересня		
	3:12	з Підволочиска Копичинець на дв. Підзамче		10:30	до Чернівців і Іцкан		
	3:35	" " " " на дворець головний		11:00	до Кракова, Відня, Варшави		
				11:10	до Підвисокого, Бродів дв. головний		
				11:32	" " " " дв. Підз.		
				4:15	до Кракова, Відня, Берліна, Самбора		
				4:45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. шод.		

ЗМІТКА: Години числять ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.
Час середно-європейский рівнять ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європей-
ского — 12 год. 36 мин. часу львівского. — В місті видають білети їзди: Звичайні білети агенція часописий
Ст. І. Соколовского в пасажи Гавмана ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білети значайні і всякі инші,
тарифи, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформаційне п. к. великанів державних (ул.
Краснівчак ч. 5. в подвір'ю, сходи II, двері ч. 52) в урядових годинах (8—3 а в свята 9—12).

За певну і добру льокацію
поручаємо

- 4 1/2% листи гіпотечні
- 4% листи гіпотечні коронові
- 5% листи гіпотечні преміовані
- 4% листи товариства кредито-
вого земского
- 4 1/2% листи Банку краєвого
- 5% облігації Банку краєвого
- 4% позичку краєву
- 4% облігації пропінацийні

і всілякі ренти державні
Ті папери продаємо і купуємо
по найточнішим курсі денним.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного